

Skatteetaten
Postboks 9200 - Grønland
0134 OSLO

Dato: 25.11.2021
Vår ref.:
Deres ref.: 2021/2270

Forslag om opplysningsplikt om salgs- og kjøpstransaksjoner

Finans Norge viser til Skatteetatens brev av 26.08.21 der det var vedlagt et forslag om en ny opplysningsplikt om salgs- og kjøpstransaksjoner (salgs- og kjøpsmelding).

1. Finans Norges hovedsynspunkter

- Det bør foretas en grundig vurdering av om Skatteetaten kan gjøre bedre bruk av opplysninger som allerede er tilgjengelig for etaten i stedet for å innføre enda en ny opplysningsplikt på skatte- og merverdiavgiftsområdet.
- Hvis det blir vedtatt å innføre krav om å levere salgs- og kjøpsmelding, legger vi til grunn at det vil bli fastsatt et bransjeunntak for banker, forsikringsvirksomhet mv. som er harmonisert med reglene som gjelder for SAF-T rapportering.
- En eventuell innføring av salgs- og kjøpsmelding bør ikke gjennomføres før tidligst fra 2025.

2. Bakgrunn

I høringsnotatet foreslås det å innføre en plikt for bokføringspliktige virksomheter og offentlige virksomheter til ukrevd å gi nærmere opplysninger til skattemyndighetene om salgs- og kjøpstransaksjoner med andre næringsdrivende mv. Opplysningsplikten gjelder den enkelte salgs- og kjøpstransaksjon med opplysninger om fakturanummer, dokumentasjonsdato, angivelse av partene i transaksjonen med navn og organisasjonsnummer, samt opplysninger om vederlag og merverdiavgift. Det skal ikke rapporteres hva den enkelte transaksjon gjelder.

Innrapporteringen vil også omfatte salg til og kjøp fra privatpersoner, og handel i form av import og eksport. Dette gjelder selv om dette er transaksjoner som ikke kan verifiseres mot en rapportering fra en motpart. For transaksjoner der privatpersoner er selger eller kjøper, foreslås det at personene ikke skal identifiseres, verken ved bruk av navn eller annen identifikator.

For alle virksomheter som har regnskapsmaterialet elektronisk tilgjengelig, foreslås det at rapporteringen gjøres ved bruk av standardisert format (SAF-T).

Hovedformålet med forslaget er å øke etterlevelsen av skatte- og merverdiavgiftslovgivningen og gi skattemyndighetene et bedre grunnlag for å redusere omfanget av skatteunndragelser i Norge.

3. Finans Norges vurderinger

Forenkling og kostnadsbesparelser for næringslivet

Det har i de senere år fra offentlige myndigheter blitt lagt vekt på forenkling og kostnadsbesparelser for næringslivet. Dette er bra. Den samlede rapporteringsbyrden for virksomheter til offentlige myndigheter er imidlertid likevel svært stor og de mange rapporteringene som er knyttet til skatte- og merverdiavgiftsområdet bidrar i betydelig grad til dette. Vi har derfor en klar forventning om at Skatteetaten foretar en grundig vurdering av om det kan gjøres bedre bruk av opplysninger som allerede er tilgjengelig for etaten i stedet for å innføre enda en ny opplysningsplikt på skatte- og merverdiavgiftsområdet. Vi viser blant annet til punktet under om kontroll av SAF-T filer.

Alternative løsninger – kontroll av SAF-T filer

Det er i høringsnotatet vurdert ulike tiltak som kan bidra til å bedre skattemyndighetenes opplysningsgrunnlag. Alternativene som er vurdert er innføring av krav om bruk av elektronisk faktura, innføring av en ordning som innebærer at betalingsformidlere rapporterer til Skatteetaten betalingstransaksjoner som de bistår virksomhetene med og innføring av en salgs- og kjøpsmelding. En ordning med rapportering av opplysninger om salgs- og kjøpstransaksjoner vurderes av Skatteetaten å være det alternativ som er best egnet til å dekke etatens behov for opplysninger på transaksjonsnivå.

SAF-T ble innført i Norge i 2020. SAF-T innebærer at alle bokføringspliktige virksomheter skal kunne rapportere aktuelle bokførte opplysninger i standardisert format på forespørsel fra skattemyndighetene ved en kontroll. Vi mener at Skatteetaten også burde ha drøftet om en noe hyppigere kontroll av SAF-T filer kunne ha vært en alternativ løsning for å bedre skattemyndighetenes opplysningsgrunnlag. Vi ser at dette alternativet vil innebære en mer ressurs- og kostnadskrevende kontrollmetode for Skatteetaten enn den foreslåtte opplysningsplikten om salgs- og kjøpstransaksjoner. Imidlertid fremstår denne løsningen som mer hensiktsmessig for mange opplysningspliktige virksomheter. Vi vil peke på at også dette alternativet vil ha en preventiv effekt siden det må antas at når virksomhetene vet at SAF-T filer kan hentes både fra selger og kjøper, vil dette bidra til å øke etterlevelsen av skatte- og merverdiavgiftslovgivningen.

Begrepet «salgs- og kjøpstransaksjoner»

Det er flere steder i høringsnotatet uttalt at det skal gis opplysninger som alle salgs- og kjøpstransaksjoner. Vi forstår dette slik at det er ment at både merverdiavgiftspliktige transaksjoner og transaksjoner som er unntatt fra merverdiavgift skal rapporteres. Dersom det blir besluttet å gå videre med forslaget, bør dette presiseres.

Bransjeunntak for banker, forsikringsforetak mv.

Den foreslåtte rapporteringsplikten om salgs- og kjøpstransaksjoner omfatter i utgangspunktet alle bokføringspliktige virksomheter og inneholder ingen forslag om konkrete bransjeunntak. Hvis det blir vedtatt å innføre krav om å levere salgs- og kjøpsmelding, legger vi til grunn at det vil bli fastsatt et bransjeunntak for banker, forsikringsvirksomhet mv. som er harmonisert med reglene som gjelder for SAF-T rapportering. Som følge av bestemmelsene i delkapittel 8-13 og 8-14 i bokføringsforskriften og

kravene til SAF-T rapportering for finansforetak, se nedenfor, er det ikke etablert systemløsninger som innebærer at banker, forsikringsforetak mv. kan rapportere alle de opplysningene som skal inngå i salgs- og kjøpsmeldingen på SAF-T format. Dette er en problemstilling Skatteetaten er kjent med, jf. den pågående dialogen mellom Finans Norge og etaten om innholdet i SAFT-rapporteringen for finansforetak, se blant annet vårt notat til Skatteetaten av 29.09.21.

For banker, forsikringsforetak mv. er det i delkapittel 8-13 og 8-14 i bokføringsforskriften inntatt unntaksregler som betyr at slike virksomheter kan benytte sine fagsystemer for å produsere dokumentasjon for kunde- og leverandørreskontro. Disse unntaksreglene er gjort gjeldende også for SAF-T rapporteringen. Dette innebærer at banker, forsikringsforetak mv. ikke trenger å overføre informasjon på transaksjonsnivå som del av SAF-T filen. Kunde- og leverandørtransaksjoner som er knyttet til et konto- eller forsikringsforhold kan fremkomme som totaler per regnskapsperiode i kontospesifikasjonen. Det vil si at det ikke er krav om at SAF-T filen skal inneholde hver enkelt transaksjon fra fagsystemet. Denne informasjonen kan deles med Skatteetaten på annet format, for eksempel Excel.

På denne bakgrunn mener vi at kunde- og leverandørtransaksjoner som er knyttet til et konto- eller forsikringsforhold bør holdes utenfor en eventuell rapporteringsplikt om salgs- og kjøpstransaksjoner.

Unntaksreglene i bokføringsforskriften gjelder ikke ordinære kunde- og leverandørtransaksjoner som ikke er knyttet til kjernevirksomheten selv om de er håndtert i fagsystemer. Her må banker, forsikringsforetak mv. kunne rapportere transaksjonsdetaljer i SAF-T fil på vanlig måte. Det vil være naturlig at disse transaksjonene tas med i en eventuell salgs- og kjøpsmelding. Etter vår oppfatning er det altså kun transaksjoner der det utstedes en ordinær faktura og fakturamottaker har en betalingsfrist å forholde seg til som vil omfattes av salgs- og kjøpsmeldingen.

Merarbeid og merutgifter for virksomhetene

På oppdrag fra Skatteetaten har Vista Analyse AS estimert kostnadene knyttet til forslaget. Beregningene som presenteres bør slik vi ser det brukes med forsiktighet. Vista Analyse uttaler i rapporten at mange av forutsetningene er usikre og at dette gir seg utslag i at det er betydelig usikkerhet knyttet til anslagene. Etter vår oppfatning burde dette ha kommet tydeligere frem i høringsnotatet. Vi vil også bemerke at flere av anslagene i liten grad gjenspeiler situasjonen i finansbransjen.

Kravet til SAF-T fil som ble innført i 2020 viser at en slik omfattende rapportering som det her dreier seg om vil påføre de rapporteringspliktige virksomhetene kontinuerlig merarbeid og merutgifter samt betydelige engangskostnader knyttet til selve innføringen av ordningen. Dette er en belastning som kommer i tillegg til den allerede store rapporteringsbyrden til offentlige myndigheter, herunder Skatteetaten.

Ikrafttredelse

Det tas sikte på at rapporteringsplikten trer i kraft i 2024. Ved ikrafttredelse i 2024 blir i praksis første rapportering april 2024 for virksomheter som leverer terminoppgaver for merverdiavgift.

Vi vil understreke at dersom det blir besluttet å innføre den foreslåtte rapporteringsplikten, er det svært viktig at virksomhetene gis god tid til implementering. Implementeringstiden må regnes fra

tidspunktet hvor rapporteringskravet er endelig avklart og kommunisert til de rapporteringspliktige. Vi forstår det slik at det er først fra 01.01.25 at Skatteetatens systemer vil være fullt utviklet og i drift. På denne bakgrunn mener vi at en eventuell innføring av salgs- og kjøpsmelding ikke bør gjennomføres før tidligst fra 2025.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Sign.
Nils Henrik Heen
juridisk direktør

Sign.
Herborg Horvei
fagsjef